

tens sustentare formam, & propter hoc dicitur forma fieri non ex nihilo subiecti.

Verumtamen ad hominem in isto: Antequam anima creetur, corpus, seu materia, quam debet informare anima, eodem modo deberet dici subiectum animæ rationalis, & ob similem rationem, ac de forma materiali dicitur anima rationalis fieri non ex nihilo subiecti, ergo non dicitur creari.

Si respondeas esse disparitatem in hoc, quod in productione animæ rationalis, agens non dependeat à materia, id est non innitatur ipsi materiæ, bene verò in generatione, seu productione formæ. Hæc responsio iam ostensa est nulla in tertia ratione, nempe quod neque agens naturale innitatur materiæ, & proinde in suo robore perseverent præsertim tertia, & quinta ratio, contra ferè omnes Recentiores.

Secund.

Secundò probatur autoritate Aristotelis dicentis undecimo *Metaph. comment. 11.* ens non fieri ex ente in actu, sed ex ente in potentia, & vnum quodque entium fieri ex eo, quod fit in potentia illud, quod fit, non enim quodlibet ens fit ex qualibet potentia, cum ergo potentia materiæ sit indifferens ad omnes formas manifestum est illam potentiam, cum dicitur esse ens in potentia, antequam producatur, non esse potentiam materiæ, sed esse potentiale ipsius rei, quæ debet produci, quod esse potentiale rei rectè dicitur ratio feminalis rei.

Confirm.

Confirmatur ex dictis Commentatoris ibidem aientis, quod agens non faciat nisi compositum ex materia, & forma, & hoc fit transmutando materiam, donec exeat de ea illud, quod est in ea de potentia ad istam formam in actu, ergo ex mente Commentatoris est aliquid in materia illius formæ, quæ exit in actu extra materiam, ergo est ratio feminalis, diciturque potest inchoatio quædam formæ, quæ coagit agentis extrinsecò, & veluti seipsam suscitatur.

Septim.

Septimò Appetitus realis non potest esse ad illud, quod formaliter nihil est: sed materia habet appetitum realem ad formam, quæ est in potentia, quia ut vulgò dicitur *Turpe appetit pulchrum*, id est materia formam, ergo ut materia appetat formam, debet ipsa habere aliquid formæ, quod appetat, non autem habet aliquid actuale, ergo quid feminale.

Respondet Argentina. Sufficere, quod forma sit aliquid dispositivum in materia, at hoc certè non sufficit, nam illud dispositivum est quid extrinsecum formæ, qui enim appetit siccitatem, non propterea appetit ignem: adde quod materia prima nullas habet dispositiones, & per consequens non potest dici ferri realiter in dispositiones formarum, quas potest recipere. Itaque ut dicatur materia prima habere appetitum realem ad formas, debent præesse ipsæ formæ in materia quoad suas rationes feminales.

Octav.

Octavò. Si forma fieret ex materia, aut ex illa fieret, ut ex opposito, vel ut ex subiecto, non primum, cum enim oppositum non maneat cum eo, quod fit ex eo, materia non maneret cum forma; hoc tamen patet esse falsum experientia: non etiam secundum dici potest, quia illud quod fit ex alio, ut ex subiecto, habet illud subiectum

partem sui, forma autem non habet materiam partem sui, ergo ut dicatur fieri ex alio, debet ipsi concedi ratio quædam feminalis, ex qua fiat, quæ ratio feminalis & se habet actuè, & passivè; passivè, in quantum est fundamentum, & radix, super quâ fundatur actio agentis; actuè verò, in quantum etiam coagit ipsi agenti.

Non.

Notò. Si in materia per se non sit aliquid esse formæ, quænam ergo erit ratio, cur ex hac materia producatur hæc forma, & non alia? v. g. cur ex grano tritici non possit produci racemus? cum sol respectu illorum sit univormis? Respondet Auerroës 7. *Metaph.* esse in materia quasdam proportionem, & quasdam habilitates, quæ determinant actiones agentis ad certum terminum producendum, cui responsioni acquiescit Petrus Niger insignis Thomista *quest. 3. secunda partis Cypri.* Per illas autem habilitates nil aliud possumus intelligere, quam rationes feminales.

Ultim.

Deniq; ex axiomate desumpto ex primo *Phys.* non ex quolibet fit quodlibet, sed ex determinato fit determinatum: sed quomodo determinabitur agens & ipsa materia, ut aliquid determinatum potius ex eo exeat, quàm aliud, nisi præexistat in ipsa materia aliquid feminale formæ? nec recurras ad dispositiones, quia materia prima non supponitur habere dispositiones. Deinde forma accidentaliter naturalis, quomodo determinabitur potius quoad esse caloris, quàm quoad esse frigoris? nisi quia similia sese amant, & proinde quando calor agit in materiam, tunc ratio feminalis caloris quasi seipsam excitat, & coadiuvat agens extrinsecum: sicut tempore verno agens extrinsecum videtur aliquatè adiuvari à virtutibus feminalibus in granis terræ mandatis existentibus.

Num. 30. Proponitur ratio materiam contra resolutionem secundam, & salvatur. Obijc. primò.

Obijcit primò Aureolus: Si per rationem feminalem intelligas inchoationem formæ, tantquam aliquid aliud à materia, quod transeat in formam, per solam acquisitionem perfectionis; tunc forma erit composita ex illa perfectione, & illo inchoatiivo, quasi perfectibili, & tunc erit compositio.

Resp.

Responde, Non fore compositionem Physicam, sed identificationem, seu translationem ab vno esse ad aliud, scilicet ab esse feminali ad esse actuale perfectum, & completum.

Obijc. secundò.

Obijcit secundò ex *Comm. duodecimo Metaph. com. 18.* dicente: qui imaginatur, quod forma sit aliquid in materia, ignorat naturam generationis.

Resp.

Responde: Qui imaginatur esse aliquid actuale, & formale, concedo: qui imaginatur aliquid feminale, nego.

Obijc. tertio.

Obijcit tertio: Si forma præcederet in materia secundum suum esse feminale, informaret materiam, saltem secundum suum esse feminale; & sic materia informaretur infinitis formis, cum sint rationes infinitæ feminales.

Resp.

Responde, Materiam esse duplicem, duplicemque habere potentiam, scilicet primam, quæ ab alijs dicitur remota, secundò secundam, seu potentiam proximam. Iuxta primam summptionem, materia non est nata informari formis, & proinde etsi omnes formæ ponerentur in ea, etiam secundum suas realitates, non essent tamen in ea actu informantes; sed solum in potentia,

tia,